

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

„Agricola”, (Eica), „Agricola”, (Hunedoara), „Agricola”, (Lugoj), „Albina”, „Ardeleana”, „Arieșana”, „Arina”, „Auraria”, „Aurora”, (Baia-mare), „Bănățana”, „Banca Poporală” (Dej), „Berzovia”, „Bihoreană”, „Bistrițana”, „Boceșana”, „Brădetul”, „Cassa de împrumut ca însoțire”, (Bicaz), „Cassa de păstrare”, (Mercurea), „Cassa de păstrare” (reuniune), (Săliște), „Ciacovana”, „Chiorana”, „Cărdreana”, „Comuna”, „Cordiana”, „Coroana”, (Bistrița), „Corvineana”, „Creditul”, „Crișana”, „Cugiereana”, „Doina”, „Economia”, (Cohalm), „Economul”, „Făgețana”, „Furnica”, „Geogeană”, „Grănițerul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Iulia”, „Jiana”, „Lipovana”, „Luceafărul”, „Lugoșana”, „Mercur”, „Mielul”, „Murășiana”, „Murășianul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Oraviceana”, „Plugarul”, (Cacova), „Poporul”, „Porumbăceana”, „Progresul”, „Racoșana”, „Reuniunea de împrumut și păstrare”, (Iva-mare), „Răureana”, „Săcana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, (Caransebeș), „Sebeșana”, (Sebeșul-săsesc), „Selăgeana”, „Sentinela”, „Șercăiana”, „Silvania”, „Someșana”, „Speranța”, (Hosman), „Steaua”, „Târnavoana”, „Tăbleşana”, „Timișana”, „Tovărășia agricolă”, (Sebeșul-săsesc), „Ulpiana”, „Vatra”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărândeana”, „Zlăgnea.”

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Jertfe.

Serbătorile patimilor, morții și învierii lui Christos, prin exemplul de altruism fără păreche în istorie, totdeauna sugerează bunilor creștini ideea, sentimentul și impulsul jertfirei pentru binele deaproapelui. Ele trebuie să ne sugereze îndeosebi nouă, Românilor cărturari din această țară, sentimentul dragostii de jertfire pentru interesele multe și mari ale obștei românești.

Rămași departe îndărătul altor popoare pe toate terenele vieții: în politică, în cultură, în economie, săraci și desorganizați sufletește și economiceste, — sentimentul nobil de jertfire ar trebui să ne însuflețească în grad mai potențat decât pe alții.

În fața problemelor mari, ce ne stau înainte, nu mai putem rămâne nepăsători. Mai ales lipsa de o cultură sănătoasă și sărăcia ușor ne pot săpă groapa, și moartea aceasta nu ne va mai da nici măcar nădejdea unei reînvieri.

Școalele noastre sunt cu un picior în groapă și ele așteaptă mântuirea dela altruismul cărturarilor noștri și dela iubirea de jertfire a săteanului român.

În acțiunea de salvare a școalelor le revine și băncilor noastre un rol important.

Nu mai puțin important este rolul indicat băncilor în acțiunea de ameliorare a situațiunii economice a poporului nostru.

Toți vedem că băncile nu vor putea să meargă și în viitor tot pe calea bătută până acum. Ele numai așa vor satisface pe deplin rostul lor în viața poporului dacă, ținând samă de spiritul timpului, vor ști să adăpostească

instituțiunile noastre culturale și economice existente și dacă vor da impulsul trebuincios pentru crearea altor instituțiuni noi, fără cari viața amărită a poporului nostru trebuie să se istovească.

Băncile, mai mult decât celelalte instituțiuni ale noastre, au să pregătească terenul pentru progresul nostru economic și să deie avânt agriculturii, meseriilor, industriei și comerțului, cum și unei rețele complete de tovărășii economice și culturale.

Băncile și oamenii din jurul lor vor trebui să-și impună o serie întreagă de jertfe pentru scoaterea poporului nostru din piroteala de azi.

Factorii conducători ai băncilor vor trebui să aibă în vedere nu numai consolidarea institutelor financiare, ci și ridicarea și întărirea puterii de prestațiune a elementelor, cari dau seva necesară acestor instituțiuni, adevăta a clientelei lor.

Căile și mijloacele pentru ridicarea situațiunii culturale și economice a număratoarei clientele a băncilor sunt foarte multe. Succesul însă atârână în mare parte dela norocoasa alegere a problemelor celor mai necesare, dela stăruința neîntreruptă în executare ș. a., va atârână mai departe dela combinațiunea fericită și naturală a forțelor de cari dispunem în diferitele noastre organizațiuni, cum sunt: biserica, școala, „Asociațiunea” și celelalte instituțiuni culturale și economice.

În lucrarea aceasta de regenerare va trebui să fim stăpâniți de adevărată dragoste frățască, de dragostea, care întărește temelile.

Iar ura și pizma cari, în anii din urmă au ieșit tot mai mult la iveală, și cari ză-

dărnicesc un spor mai mare pe toate tere-nele vieții, să le înfrânăm, să le stărpim chiar.

Pe urma acestei acțiuni de premenire a moravurilor, care reclamă și ea multă vir-tute și jertfire de sine, va urma în mod fi-resc o pornire pe căi mai bune.

Bogatul și săracul și chiar văduva vor contribui cu dragă inimă pentru conzervarea și întărirea instituțiilor existente; toți își vor da concursul pentru înfiriparea unor nouă instituțiuni culturale și economice, menite să reverse belșug și fericire în toate părțile.

E timpul lucrului și al jertfelor; să nu lăsăm acest timp să treacă nefolosit.

Pentru că: cum ne vom așterne așa vom dormi.

La organizarea noastră culturală.

13. Chestia fondurilor bisericesti-școlare.

În împrejurări grave, cum sunt cele ac-tuale, se vede mai bine decât altădată lipsa fondurilor cu menirea de a ajuta instituți-u-nile culturale.

Sunt trebuințe nenumărate în orașe și în sate și n'ai pe ce să pui mâna. Ori în-cotro te întorci numai lipsă și lamentări. Și când să proptești instituțiile al căror fun-dament se clătină, trebuie să recurgi, în rup-tul capului, tot numai la ajutorul bietului plugar, strâmtorat și el din toate părțile de nevoi și mizerii.

Dacă, cum am arătat în articolele pre-cedente, ne-am fi îngrijit de fonduri, acum am întâmpina mai ușor cerințele nenumărate actuale și altele ce, sigur, se vor ivi din an în an în măsură potențată.

Iar dacă n'am făcut în trecut, e necesi-tate absolută, să facem măcar de aci înainte.

Ce să facem și cum să facem?

Iată o întrebare care ar trebui discutată temeinic nu numai în presă, ci în conferen-țele preotești și învățătorești, în sinoade și peste tot în toate corporațiunile noastre bi-sericești, culturale și economice.

Să se stăruie pe viitor ca dispozițiile de până acum în privința înființării fondurilor bisericesti-școlare să nu mai rămână literă moartă; iar încât aceste dispoziții n'ar fi în-destul de clare și potrivite din toate punc-tele de vedere, să se modifice și amplifice.

Să se stăruie din toate puterile și cu toate mijloacele ca fiecare parohie să-și în-ființeze un fond bisericesc-școlar, care să se augmenteze neîntrerupt din izvoarele înșirate de noi în articolele precedente.

Totodată să se precizeze mai bine mo-dul de urmat și să se stăruie neîntrerupt

pentru augmentarea fondului școlar din fie-care dieceză, ca aceste fonduri să aibă posibilitatea de a veni în mod satisfăcător în ajutorul seminarelor teologice, a institu-telor pedagogice și a școalelor medii.

În scopul augmentării acestor fonduri ar face bune servicii chiar și numai colecta crucerului, bine organizată, și donațiunile și legatele oamenilor noștri cu averi și fără familii.

În direcția aceasta deci să-și îndrepte pe viitor activitatea căpeteniile noastre bi-sericești, ajutate de zelul potențat al tuturor credincioșilor.

Cărturarii noștri, toți de-arândul, să pre-meargă cu exemplul lor, contribuind an de an pentru sporirea fondului diecezei, la care aparțin.

În aceste fonduri să contribuie regulat și băncile din cuota lor culturală.

14. Fondurile societăților noastre culturale.

Fondurile societăților noastre culturale sunt și ele mici în proporție cu necesitățile fără număr, cari reclamă ajutor din partea lor.

Să aruncăm deocamdată o privire asupra averii „Asociațiunii“.

După o activitate de 47 ani, această Aso-ciațiune abia dispune (la finea anului 1906) de o sumă de K 887,442-05 și de un budget pe anul 1908 de K 61,037—, care rezultă din taxele dela membrii, chirii, interese de efecte, interese de cont curent, taxă de ad-ministrare și venituri extraordinare cum și veniturile fundațiunilor.

Acest venit se întrebuințează ca salarii pentru membrii biroului, ca spese de birou, ca contribuțiune, pentru stipendii, pentru pre-legerile populare, tipărirea bibliotecii popo-rale, secțiunile științifice-literare etc.

Drept taxe de membri sunt preliminate pe anul 1908 K 16.000. Aceasta este o sumă de tot minimală pentru o instituție cu cadre așa de largi cum este „Asociațiunea“.

Ca să ne convingem că e așa n'avem decât să revenim asupra unor date expuse de cătră prezidentul „Asociațiunii“ în cu-vântul său de deschidere, ținut cu ocazia deschiderii adunării generale din 1905.

Se constatase atunci, că din toate ca-tegoriile de cărturari numai o mică parte e înșirată în rândul membrilor „Asociațiunii“, anume din vre-o 8 mii erau membrii atunci abia 1595, iar ceilalți stau nepăsători la o parte.

Dacă am izbuti ca să-i adunăm pe toți cărturarii în jurul „Asociațiunii“ numai ca membri ordinari cu taxa de câte K 10, s'ar

putea aduna din taxe nu K 16,000 ci K 100,000, și dacă o parte din ei, cum sunt o samă dintre canonici, asesori conzistoriali, protopopi, advocați, medici, ar intra în șirul membrilor fondatori, venitele din taxe ar putea să se ridice mult peste o sută de mii.

Cu o astfel de sumă s'ar putea lucra, de sigur mai cu efect, decât ea s'ar întoarce în ajutorul școalelor de adulți, a școalelor de repetiție economice, a prelegerilor populare, a bibliotecilor populare și a însoțirilor culturale și economice. Să considerăm d. e. că Kulturegylet-ul ardelean, cu o vieată numai pe jumătate așa de lungă ca a „Asociațiunii“, dispune de o avere în sumă de K 3.172,277-10, și de un budget pe a. 1908 de K 190,012-78, și ne vom convinge de situația nefavorabilă a primei noastre asocieri culturale și de puținul spor ce, cu mijloacele de care dispune, ea-l poate face în scopul cultivării poporului.

15. Fondul cultural al băncilor.

Cum am amintit în articolele noastre precedente, în anii trecuți se făcuse propagandă în „Rev. Econ.“ pentru înființarea unui fond cultural al băncilor. El s'a și înființat, dându-se în grija „Asociațiunii“; dar, contribuind în acest scop numai 4 bănci, acest fond figurează în socotelile „Asociațiunii“ la finea an. 1907 numai cu suma de K 577.

Dacă pe viitor băncile își vor trage mai bine sama și vor contribui măcar cu 1% din venitul lor curat în acest fond, ceea ce nu le-ar deranja aproape de loc socotelile, s'ar adăoga an de an acestui fond circa K 25,000, din care o parte s'ar putea capitaliza, iar alta s'ar întrebuița pentru trebuințele culturale urgente ale poporului.

Astfel, s. e. pentru prelegerile populare, s'ar putea cheltui nu K 2000, ci cel puțin 10 mii și pentru alte scopuri culturale de asemenea mai mult decât până acum. Rezultatele bune, sigur, că nu ar întârziă.

Face-vom oare măcar pe viitor, ce am neglijat până acum?

Să sperăm!

16. Cătră cărturarii noștri.

Atât soartea școalelor noastre, de orice categorie, cât și soartea societăților noastre culturale este în mâna noastră a cărturarilor.

Unde cărturarii știu să-și facă datoria și, mai ales, unde ei trăiesc în armonie cu poporul și jertfesc pentru progresul acestuia, câștigându-și iubirea și încrederea lui, acolo

sustinerea școalei n'a întimpinat și nu întimpină greutăți. Chiar și în comunele cele mai mici, cu circa 100 familii, unde cărturarii sunt la culmea chemării lor, se fac lucruri mari. Anume s'a asigurat viitorul școalei, s'au înființat și prosperează diferite societăți culturale și economice, cari ridică poporul în cultură și bunăstare. Am putea aduce multe exemple pentru ilustrarea aserțiunii noastre; dar, nu ne îndoim, și cetitorii noștri au ocazia să vadă în apropierea lor astfel de exemple.

Așa fiind, noi cărturarii români să ne dăm bine sama de datorințele ce le avem în împrejurările actuale, să ne organizăm tot mai bine în privința culturală, să ne înfrânăm pasiunile ignobile și să aducem jertfe pentru instituțiunile noastre culturale.

Fără efortări și jertfe mari nu mai merge.

Fie ca zilele aceste mari să ne aducă bucuria de a vedea pe toți cărturarii noștri interesându-se cu tot sufletul de asigurarea focarelor noastre de cultură.

Chestiunea băncii de emisiune.

Fi-va bancă independentă ungară sau vom rămâne și mai departe cu banca de emisiune comună? Iată o întrebare, care preocupă viu opinia publică a țării, mai ales dela instituirea comisiunii parlamentare încoace și nominarea din partea ei a specialiștilor, cari vor fi consultați în această importantă afacere și vor avea să-și înceapă activitatea la 14 Maiu a. c.

Pentru crearea necondiționată a băncii independente se desvoaltă o vie agitație mai ales în sinul partidului independist, care ar voi să-și vadă realizat cel puțin unul, pe acesta, din multele puncte luate cândva în programul său, dar, sub forța împrejurărilor, adecuate, modificate sau chiar abandonate rând pe rând.

În favorul ei s'a pronunțat și însuș ministrul Kossuth, zicând în cadrul unei vorbiri, ce a ținut nu de mult asupra acestei chestiuni: că nu există nici o piedecă legală pentru înființarea băncii de emisiune independente ungare, care din motive politice, ca și economice, va trebui creată chiar și atunci, când ar impune țării mari sacrificii.

Pentru săptămânile proxime aderenții băncii independente proiectează chiar număroase adunări în diferitele cercuri electorale, în cari se vor lua rezoluții pentru separarea băncii și se va distribui între alegători recenta vorbire a lui Kossuth, amintită mai sus.

Că oare ajunge-se-va cu toate efortările acestea la ținta spre care nizuiesc partizanii băncii independente, ca adecă în primele săptămâni ale anului viitor proiectul de lege privitor la banca de emisiune să fie deja votat și la 1911 Banca națională ungară independentă să-și înceapă activitatea — este încă o mare întrebare a viitorului.

Conduși mai mult, dacă nu chiar exclusiv, de considerații economice și lăsând la o parte considerațiile politice, judecă chestiunea băncii, aceia cari sunt aderenți declarați ai băncii de emisiune comune. În tabăra acestora se află, aproape fără excepțiune, toți

corifeii vieții financiare-economice și toate cercurile financiare serioase ale țării.

Nu teama, că banca ungară independentă n'ar fi în stare să-și acuire, eventual chiar și fără a apela la străinătate, capitalul social necesar de K 150 mil., îi face pe aceștia să militeze pentru susținerea băncii de emisiune comune. Ci convingerea lor, bazată pe cunoștința stărilor reale și cumpănirea matură a tuturor împrejurărilor, că creditul țării este încă prea puțin organizat și țara în urma acesteia prea în măsură mare tributară încă străinătății, pentru a putea rezista cu succes unei eventuale invazii a valorilor ungare plasate în străinătate și evaluate la 3 miliarde, invazii, ce se poate aștepta cu siguranță în caz de separațiune a băncii de emisiune, în urma agitației ce fără îndoială va provoca o astfel de măsură în cealaltă parte a monarhiei.

Un alt motiv ponderos, hotărîtor chiar pentru cercurile financiare serioase, de a nu intra și ele în corul celor mulți neorientați ori amăgiți, cari pretind deja la 1911 separarea băncii, este, că cunoscând cuprinsul pactului, ele știu prea bine, că cu toată „lipsa piedecilor legale“ accentuată de Kossuth, banca independentă ungară nu poate fi înființată la 1911, și aceasta fiindcă înființarea ei este făcută imposibilă — precum relevază aceasta „M. P. — prin însuș pactul încheiat între cele două guverne. Și anume prin așa numita „formulă a băncii“, care impune în mod obligator plata imediată în aur, o condițiune pe care Ungaria este în imposibilitate a o putea împlini în curând sau ar putea-o împlini numai pe lângă sacrificii uriașe, ce nici decât nu stau în proporție cu avantajele ce banca națională ungară va putea oferi țării.

Rezultă de aici, că cu toate eforturile contrare, soarta băncii noastre de emisiune, se poate privi deja de pe acum ca rezolvată, în favorul băncii de emisiune comune, care și în trecut a știut să servească spre mulțămirea generală și deopotrivă trebuințele de credit ale cercurilor financiare și comerciale atât a celor dela noi, cât și a celor din cealaltă jumătate a monarhiei.

Congresul funcționarilor de bancă.

Am vestit într'un număr anterior al nostru, că funcționarii de bancă din țară, dornici a-și îmbunătăți soarta, situația materială, ca și socială, proiectează ținerea unui congres regnicolar în Debrețin.

Congresul acesta este acum deja convocat pe Rusalii printr'un apel călduros adresat funcționarilor de bancă și provăzut cu sute de subscrieri, între cari și cu subscrierile următorilor funcționari de bancă români: I. Bălătescu, Aurel Crăinicescu, Vasile Petrovici (toți din Lugoj), Iosif Diamandi (Oradea-mare) și Ioan Perian (Oravița).

Aproape în acelaș timp a convocat tot un congres regnicolar și „Reuniunea funcționarilor de bancă din ținutul de dincolo de Dunăre“; aceasta pe zilele de 7 și 8 Iunie a. c. în *Budapesta*.

Deoarece ambele aceste congrese nu pot fi regnicolare, ci ținându-se fiecare în parte s'ar ajunge în loc de concentrare, numai la risipirea forțelor, s'au început pertractări pentru aducerea ambelor grupări de funcționari de bancă într'o singură tabără, la congresul din *Budapesta*.

Necesitatea și utilitatea organizării funcționarilor de bancă români în o reuniune sau uniune, cum zic

mai corect frații din Regat, a fost și la noi pusă nu odată în discuție publică. Până acum însă fără vre-un rezultat pozitiv. Ideea uniunii funcționarilor cu toate acestea nu este abandonată și continuă a forma obiect de preocupățiune în sinul funcționarilor noștri de bancă. Dovadă și sirele de mai jos intrate încă mai de mult la redacția noastră, dar căroră din lipsă de spațiu abia acum ajungem a le face loc:

În toul incheierilor anuale, când funcționarii de bancă sunt mai intenziv ocupați, discuția pornită la timpul său pentru organizarea funcționarilor, respective pentru înființarea reuniunii funcționarilor de bancă a încetat. Din rândurile răslețe în care se află funcționarii dela băncile române, nu se mai aude nici o voce; nu știu numai pe câtva timp, sau poate iarăș pe ani de zile întregi.

Par'că toată mișcarea a fost o flacăra de paie, funcționarii sunt bine, sunt mulțumiți cu soarta lor, nu au nici o dorință, și nă simt nici o datorință, nici față de ei înșiși, nici față de publicul mare.

La alte neamuri, acțiunile pentru un scop nobil, pentru binele obștesc, sau în interesul unei clase de oameni, se încep pe cale ziaristică, se discută cu seriozitate ideile sulate, se face uz de cele mai sănătoase din ele, și mai curând ori mai târziu, dar încă la timp, se ajunge la țântă.

La noi cu greu poți începe ceva, și și mai greu este a și duce ceva la sfârșit, la momentul potrivit. Suntem de regulă târziu în gândire și în fapte, în toate.

Așa este și cu ideea organizării, respective înființarea reuniunii funcționarilor de bancă. Ea datează de ani de zile; pusă din nou în discuție a aflat inimi deschise în sinul funcționarilor, dovadă, că nimeni nu a combătut-o, din contră, toți câți au scris în aceasta cauză, au insistat pentru realizarea ei. Și cu toate acestea ce s'a făcut?

Ca unul, care m'am ocupat mai mult cu această chestie, am căutat a cunoaște și părerea conducătorilor băncilor noastre, precum și părerea celor chemați în prima linie a sta în fruntea mișcării.

Din răspunsurile primite rezultă, că și în cercul conducătorilor noștri ideea, ce ne preocupă și agită mințile, e favorabil primită și întruparea ei, fie în cadrul „Solidarității“, fie pe altă cale, din aceasta parte încă nu va întâmpină dificultăți, din contră va fi sprijinită.

E deci de datorința noastră să nu lăsăm să stagneze aceasta afacere; discuția începută să-și continue firul și cei mai competenți se ia afacerea în mână, spre a o duce, deocamdată, cel puțin la o întrunire, la un congres al funcționarilor de bancă români.

Să urmărim exemplele altora și să nu întârziem mult, ca să ne trezim și mai resleți și înșirați eventual sub flamura altor reuniuni străine în cari ne vom perde, și cari vor lucra, dar nu pentru scopurile și ideile noastre.

Vasile Babi.

A doua bancă în Săliște.

O știre puțin imbucurătoare, ce s'a svornit deja de mai de mult, dar care a fost întâmpinată la început aproape pretutindenea cu neîncredere, s'a confirmat în zilele acestea.

În Săliște, o mică grupare de intelectuali s'a hotărît cu mult curagiu, dar cum se vede cu mai puțină precauție, a întemeia o a doua întreprindere financiară, un institut de credit și cassă de schimb, ca societate pe acții sub firmă „Poporul“, a căruia adu-

nare generală de constituire s'a și convocat deja pe 28 curent.

Nu știm cu ce anume motivează sau justifică fondatorii necesitatea întemeierii acestui institut, căci prospectului de fondare nu i-s'a dat publicitatea uzitată; știm însă, și cu noi o lume întreagă, că în Săliște există cu un trecut de aproape un păttrar de secol, una dintre cele mai de frunte institute de bani ale noastre: „Cassa de păstrare“ (reuniune), fondată ca instituție cu caracter filantropic, care în urma activității sale binefăcătoare pe teren economic, ca și cultural, și mulțămită conducerii sale destoinice și oneste nu numai se bucură de încrederea de obște, ci este și aptă a satisface între condițiunile cele mai avantajoase trebuințele de credit ale populațiunii din cercul său de activitate.

Astfel fiind nu putem decât să conziderăm de un pas regretabil și greșit inițiativa luată de cei câțiva fruntași Sălișteni pentru fondarea unui al doilea institut de bani și încă a unei societăți pe acții, care fără a corespunde unei trebuințe reale și după natura sa fără a putea oferi populațiunii credite mai ieftine decât societatea deja existentă, va contribui, pe lângă alte rele de ordin social, numai la înmulțirea ocaziilor de a face poporul din acel ținut mai cu înlesnire imprumuturi ușuratică și neproductive, cari îl pot duce la ruină materială.

Ar fi de dorit ca avertismentul public, ce valorosul bărbat al săliștenilor, dl Petru Dragits, l-a adresat în zilele trecute, inițiatorilor noului institut și celor grupăți în jurul lor, să aflu resunet la cei pe cari îi privește, căci el este totodată și expresiunea opiniei noastre publice, preste a căreia judecată imparțială credem că nici „fundatorilor“ „Poporului“ din Săliște nu le este permis să treacă prea ușor la ordinea zilei.

Călătoria de studiu a funcționarilor de bancă.

„Reuniunea funcționarilor de bancă din ținutul de dincolo de Dunăre“, care aranjează călătoria de studiu, de care am făcut și noi amintire în revista noastră, publică acum programa amănunțită a călătoriei proiectate.

O redăm în întregime spre a o face cunoscută și în cercurile băncilor noastre, ai căror funcționari ar fi de dorit să se folosească de ocazia ce li-se oferă și să participe în număr cât mai mare la aceasta excursiune, din care se pot alege cu frumoase experiențe și bogate cunoștințe de oameni și întocmiri de domeniul specialității lor. Institutele noastre de bani mai mari ar face chiar un lucru bun, dacă ar acorda pe seama funcționarilor lor, cari ar dori să participe la aceasta călătorie de studiu — oarecari ajutoare corespunzătoare, căci pentru particulari speșele sunt cam mari.

Călătoria se va întreprinde în timpul dela 27 Iulie până la 17 August a. c. va să zică într'un timp, când în general este sezonul așa zis mort la bănci, și prin urmare funcționarii pot lipsi mai ușor de acasă.

Ea va cuprinde Germania, Belgia, Franța și Anglia și participarea este permisă oricărui funcționar de bancă, membru din direcțiune sau din comitetul de supraveghiere al vre-unei bănci din Ungaria.

Călătoria de studiu își ia începutul în Budapesta, totuș cu conziderare la funcționarii din părțile nordice ale țării caracterul societar al călătoriei începe în Viena la 27 Iulie 1908, la oarele 8 a. m.

27 Iulie vizitarea Vienei, a Centralei Băncii Austro-Ungare, a bursei; studiarea manipulației la „Giro und Kassenverein“, Parlamentul, Primăria, Burg-ul. Prater-ul. Seara la oarele 8³⁰ plecare la Stuttgart,

28 Iulie la oarele 11³⁵ a. m. sosirea în Stuttgart. După prânz vizitarea orașului.

29 Iulie a. m. vizitarea institutelor de bani, la oarele 4⁴⁰ p. m. plecare la Frankfurt; sosirea la oarele 8³³ seara.

30 Iulie Frankfurt. Înainte de ameazi vizitarea băncilor Frankfurter Bank, Frankfurter Hypothekenbank, bursa; d. a. cercetarea orașului.

31 Iulie la oarele 8²³ a. m. plecare la Meinz; sosire la oarele 9⁰⁸ a. m.; aci așteaptă un vapor de salon, care duce societatea în sus pe Rhein la Colonia (Köln); prânzul pe vapor. Sosirea în Köln în aceiași zi la oarele 5³⁰.

1 și 2 August Köln. Vizitarea împrejurimii orașului; Kölnische Privatbank.

3 August la oarele 7⁵⁶ a. m. plecarea la Bruxella; sosire la oarele 11²⁷. Vizitarea orașului, întreprinderi industriale din el; două bănci și bursa.

4 August la oarele 8²⁹ a. m. plecare din Bruxella la Paris, sosirea aici la oarele 3⁵⁰. Se vor vizita: Banque de France, Credit foncière de France, Credit Lyonnais, bursa, Louvre, Luxembourg, Pantheon, Mormântul lui Napoleon, Primăria, Muzeul comunal, Notre Dame, Boulevard, Versailles, St. Cloud, Eiffel, Trocadero. Plecare din Paris prin Calais la Londra în 8 August la oarele 9 seara.

9 August la oarele 5³⁸ dimineața sosirea în Londra, unde societatea rămâne până în 11 August la oarele 8³⁰ seara. Tower, Buchingham palace, Parlament, Capela Westminster, Muzeul britic, Guild-hall, City, Banca Angliei, Stock Exchange, Lombard-Street, Strand, Regent street, Trafalgar Square, Teatre, Covent Garden, Drury Lane, Hippodrom, Alhambra, Hyde Park, Grădina zoologică, London docks; căi ferate subterane.

11 August (peste Hock-Salzberg, Bremen) sosire la Hamburg la oarele 5⁰⁴ d. a.

12 și 13 August Hamburg. Portul vechiu, nou (pe vapor), bursa, primăria, Alster, St.-Pauli, Altona, Un vapor cu emigranți și încărcarea lui. Magazine publice. Excursiune pe insula Helgoland.

14 August la oarele 7²⁷ dimineața plecare din Hamburg la Berlin, sosirea la oarele 10 seara. A doua și a treia zi vizitarea orașului, Deutsche Reichsbank, Disconto-Gesellschaft și bursa și în 16 August seara societatea se dizolvă. Fiecine își primește biletul de călătorie spre casă și anume conform dorinței peste Berlin—Dresda—Praga—Brünn—Viena sau Berlin—Breslau—Oderberg. Cui îi dă mâna se poate opri și în orașele acestea.

Călătoria costă K 600 și compete pentru aceasta sumă:

a) bilet de călătorie pe calea ferată cl. II, pe vapor cl. I;

b) întreținere completă și locuință în Stuttgart, Köln, Paris, London, Hamburg și Berlin. Și anume: dejun (tea, cafea, ciocolată, pâne și unt); prânz: mezel, 2—3 mâncări de carne și desert; cina: supă, mezel, 2—3 felii de carne, aluat și desert. Locuințe în hoteluri de primul rang, transportul călătorilor și bagajelor dela gări la hotel și viceversa;

c) bacșișuri în hoteluri;

d) conducători în muzee etc.

Ceice dorește a participa trebuie să se anunțe până la 1 Iunie 1908. Anunțările sunt a se face la Dr. Berényi Pál în Sopron. Deodată cu anunțarea

sunt a se plăti K 50 la Cassa societății: „*Dunántúli Pénzüntézet Tisztviselői Egyesülete*“ din *Kaposvár*.

Restul de K 550 trebuie plătit la 15 Iulie 1908.

Jurisdicțiune.

Deciziuni Curiale.

Plătirea prețului de cumpărare al lozului dela loteria de clasă. Prin faptul, că prețul de cumpărare al lozului s'a pus pe postă numai cu o zi înainte de tragere, așadară într'un timp, când încă nu s'a putut ști rezultatul tragerii, cumpărătorul nu-și perde dreptul la câștigul ajuns prin tragerea acelu loz.

(Curia, la 10 Decembrie 1907 sub Nr. 261/V).

Competența judecătorească în cauze comerciale.

Norma, conform căreia pretenziunile de condică și cele bazate pe extrase din cărțile comerciale se pot pări înaintea forurilor judecătorești în raionul cărora sunt purtate cărțile comerciale, nu se poate aplica în procesele de despăgubire, cari rezultă din afaceri comerciale, ci aceste procese trebuie intentate la forurile judecătorești ale părâtului.

(Curia sub Nr. XVII).

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 23 Aprilie 1908.

În săptămâna a treia n'a obvenit nici un eveniment mai important pe piața financiară internațională. Imprumutul german prezentat spre subscripțiune în 11 crt. se pare, că nu s'ar fi subscris întreg și că sub-consortiuul a fost silit să preia o parte destul de însemnată din acest imprumut. Din aceasta cauză cursul imprumutului a scăzut sub cel de emisiune (97.50).

Tendința târgului monetar în prezent este mai mult spre scumpire decât spre ieftinire, de aceea și știrile ce se lansează din Berlin despre o apropiată scădere a etalonului trebuie scumpe primite cu rezervă. Adevărat că cererile de ultimo Aprilie de comun nu sunt mari, și nici în anul acesta nu se așteaptă o excepție dela regulă, totuș fiind situațiunea băncii imperiale mai nefavorabilă decât în aceiaș perioadă a anului trecut, reducerea etalonului se va mai amâna. Discountul privat e aproape neschimbat atât în Berlin ($4\frac{1}{8}\%$) cât și în London ($2\frac{1}{8}\%$).

Pe piața internă a produs oarecare iritațiune știrea, că guvernul a abzis în 18 curent restul de circa 100 milioane K din depozitele făcute în timpul crizei la băncile și casele de păstrare mari din capitală.

Această măsură a guvernului în situațiunea actuală a pieții indigene, când și cererea e mică, se crede că nu va avea de urmare scumpirea numărării, deși trebuie ținut cont și de împrejurarea, că capitalul austriac observă o ținută rezervată față de piața ungară. E de notat însă, că capitalul ce-l ridică statul dela bănci iarăș se va redă pieții, fiind destinat pentru investițiuni.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„*Armonia*“, *cassă de economii, soc. pe acții în Cincul-mare.* Anul 1907, al IV-lea an de gestiune, l-a încheiat acest institut cu active de K 285,238 față de K 233,731 în 1906 și cu un profit net de K 6,749, mai mare decât în 1906 cu circa K 1,300. Singurul ram activ de operație Escontul a crescut față de anul precedent cu circa K 45,400 la K 273,363, din care sumă au fost reescontate la finele anului 1907 abia K 56,676. Dintre pasive cea mai însemnată poziție este aceea a Depozitelor spre fruct., cari se cifrează cu K 163,282, arătând față de 1906 o creștere de aproape K 50,000; Rezervele se cifrează cu K 4,212 și vor atinge cu dotația anului curent frumoasa sumă de K 6,000. Venitul brut al anului 1907 a fost de K 21,698, arătând față de 1906 o creștere de rotund K 5,400.

Adunarea generală și-a ținut-o acest institut la 15 Februarie a. crt. când dividendă a fost fixată cu 7% = K 7 de cupon; totodată s'a hotărît în vederea dezvoltării, ce au luat afacerile acestui institut: urcarea capitalului societar la K 100,000 prin o a III-a emisiune de acții, al căror preț se va plăti întreg până la finele anului 1909.

„*Banca Poporală*“, *soc. pe acții în Zagra.* Înființat în 1907 cu capital societar de K 50,000 acest institut își publică bilanțul primului an de gestiune, încheiat cu active de K 45,945 și la un venit brut de K 2,849, cu un profit net de K 1,266. Se ocupă în măsură mai mare cu Escontul, care se cifrează cu K 36,558, apoi și cu Imprumut. pe obligații, a căror sumă este de K 6,420. Din capitalul de K 50,000 au încurs până la finele anului 1907 K 36,648, iar Depozitele spre fructificare se cifrează cu K 17,103.

„*Câmpiana*“, *institut de credit și de economii, soc. pe acții în Mociu.* În al II-lea an de gestiune 1907 afacerile acestui institut au luat un avânt imbucurător mai ales în ramul Escontului, care se cifrează cu considerabila sumă de K 408,366, arătând față de 1906 o creștere de aproape K 153,000. Din totalul Escontului sunt reescontate K 248,843, adică aproape 61% , dovadă că se face în măsură mare uz de credit. Creșteri mai mici remarcăm la Imprumut. ipotecare dela K 65,480 la K 81,017 și la Imprum. pe obligațiuni cu cavenți dela K 23,890 la K 26,726. Dintre pasive arată o creștere însemnată de circa K 86,000 Depozitele spre fructificare, cari prezintă starea de aproape K 195,000; asemenea s'a pus deja în primul an de existență bază la un Fond de rezervă, care se cifrează la finele anului 1907 cu K 5,223.

Venitul brut al anului 1907 a fost de K 42,463, mai mare decât în 1907 cu circa K 16,700, iar profitul net de K 10,816 arată față de anul precedent o creștere de K 2,700.

Adunarea generală ținută la 14 Martie a. crt. a hotărît distribuirea unei dividende de 6% și urcarea capitalului la K 100,000, o măsură deplin justificată cu dezvoltarea afacerilor acestui institut deja în primii 2 ani ai existenței sale.

„*Hondoleana*“, *însoțire de anticipație și credit în Hondol.* Bilanțul acestui institut pe 1907 arată puține schimbări față de bilanțul anului de gestiune precedent. Activele se cifrează cu K 112,428 (în 1906 K 109,415) din care Escontul reprezintă K 96,776 aproape aceiaș sumă ca și în 1906. Dintre pasive

Depoz. spre fructificare arată o mică creștere dela K 48,137 la K 53,025. Reescontul din contră s'a redus cu circa K 1000 la K 30,372. Venitul brut de K 12,066 este în reducere față de 1906 cu rotund K 500, iar profitul net de K 2,293 cu rotund K 1000.

*

„Izvorul“, reuniune de împrumut și păstrare în Sângeorgiul de Câmpie. Institutul acesta este unul dintre acele puține institute ale noastre care nu se ocupă cu acordarea de împrumuturi cambiale, ci numai cu împrumuturi pe obligațiuni cu caventași și Impr. ipotecare. Cele dintâi se cifrează în bilanțul pe 1907 cu K 61,395 (în 1906 K 46,081) iar cele din urmă cu K 23,299 (+ față de 1906 de K 12,000). Ce privește pasivele capitalul societății se prezintă cu K 29,254 față de K 23,935 în 1906, iar Depozitele spre fructificare cu K 51,736 arătând față de anul precedent o creștere de circa K 20,000. Venitul brut de K 7,728 este mai mare decât în anul precedent cu circa K 2,300 și profitul de K 3,284 arată un spor de rotund de K 1400.

Adunarea generală dela 16 Februarie a. c. a acestui institut a hotărât distribuirea unei dividende de 8% și transformarea reuniunii în societate pe acții.

CRONICA.

Procesul nostru. Am amintit în treacăt în primarticolul nostru „Cătră cetitori“ din Nrul 1 a. c. al revistei noastre, că asemenea celorlalte organe de publicitate ale noastre „Revista Economică“ încă a fost învrednicită de atențiunea procurorului, pentru câteva articole cu conținut pretins politic apărute în coloanele sale în cursul anului trecut, când încă nu avea depusă cautiunea prevăzută în lege pentru foile politice.

Incrimate au fost articolele: „Păcatele noastre“ din Nr. 18: 1907, „Scumpetea de bani“ din Nr. 37: 1907, „Bancă independentă sau bancă comună?“ din Nrul 41: 1907 și „Chestiunea agrară în România“ din Nrul 46: 1907.

Pentru primul din aceste articole fostul nostru director, d-nul I. I. Lăpădatu a fost absolvat încă în toamnă; asemenea l-a absolvat senatul de acuză în urma excepțiilor înaintate, și pentru celelalte 3 articole. Recurând însă procurorul, tabla reg. a ordonat *pertractare*, care s'a ținut Joi, la 17 crt. și s'a terminat cu judecarea dlui I. I. Lăpădatu la o amendă de K 80 și suportarea șeselor. Acuzatul a renunțat la dreptul său de recurs.

*

Alegere de contabil-conducător. La postul de contabil-conducător dela filiala din Gherla a „Economului“ din Cluj a fost ales — precum aflăm — dl *Iuliu Popp*, actual contabil la „Patria“ din Blaj.

— Conducător al filialei, ce va inactiva la 1 Iunie a. crt. „Crișana“ din Brad, în *Hălmașiu* a fost ales în ședința dela 16 crt., a direcțiunii acestui institut — dintre 14 reflectanți — d-nul *Emil Russu*, de prezent prim-contabil la „Astra“ din Sasca-montană.

*

Minister al industriei și comerțului în România. Prin o lege recentă s'a creat în România un al nouălea departament sub titlul de „Minister al industriei și comerțului“, vechiul „minister al agriculturii, industriei, comerțului și domeniilor“ ră-

mânând a purta în viitor numai numele de „minister al agriculturii și domeniilor“. Titular al noului minister va fi numit dl *A. Djwara*.

Firme falite:

Tyoszi's Szilárd Koszta, comerciant în Beciche-recul-mare, tribunalul în loc, insinuarea pretenziunilor până în 10 Maiu, liquidarea în 18 Maiu, alegerea comitetului în 21 Maiu 1908.

Firme insolvente:

Moskovits Zsigmond, comerciant de haine în Arad.
Balázs Lajos, comerciant în Giula.
Dobrik Mihály, croitor în Covasna.
Fritsch Sándor, comerciant în Murăș-Oșerheiu.
Fuchs Jakab, prăvălia de haine în Sibiu.
Kovács L. et Comp., comerciant în Oradea-mare.
Rácz Károly, comerciant în Panciova.
Steinfeld Miksa, comerciant în Radna.
Oprean Silvestru, comerciant în Orăștie.
Mevorach L., comerciant în Timișoara.
Bucătăria comună ca însoțire în Timișoara.

Sumar.

Jertfe. — La organizarea noastră culturală. — Chestiunea băncii de emisiune. — Congresul funcționarilor de bancă. — A doua bancă în Săliște. — Călătoria de studiu a funcționarilor de bancă. — Jurisdicțiune. Decizii curiale. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Societăți financiare și comerciale*: „Armonia“, „Banca Poporală“ în Zagra, „Câmpiana“, „Hondoleana“, „Izvorul“. — *Cronică*: Procesul nostru, Alegere de contabil-conducător, Minister al industriei și comerțului în România. — Firme falite, Firme insolvente.

Banca de asigurare Transilvania.

— Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 5. —

- Asigurări contra pericolului de foc și exploziune.
- Asigurări pe viață în toate combinațiile.
- Asigurări pentru cazuri de accidente.
- Asigurări contra pagubelor prin grindină.
- Asigurări contra infracției (furt prin spargere de casse și locuințe).
- Asigurări de sticle la galantare, etc.

Nr. 1 17—52

Pentru bănci de credit condiții foarte avantajoase pentru asigurarea ipotecelor și reduceri conziderabile de premii pentru membrii oricărei reuniuni agricole sau tovărășii economice.

Insoțirea de credit asoc. înregist. în Aciliu. — Ecsellői hitelegylet mint bejegyzett szövetkezet.

Active — Vagyon.	Bilanț cu 31-Dec. 1907. — Mérleg számla 1907. dec. 31-én.	Pasive — Teher.	
	K f	K f	
Cassa în numărar — Pénztár készlet	2,521·89	Depuneri de membri — Törzsbetétek	3,200—
Imprumut. cu caventi — Kötvény kölcsönök	40,572·96	Depuneri spre fructificare — Takarékbetétek	35,912·49
Interese trans. restante — Átmen. hátral. kamat	865·13	Fondul de rezervă — Tartalék alap	1,998·04
Spese procesuale. — Perköltség	8·22	Fondul de binefaceri — Jótékonyalap	383·33
		Imprum. în cont-curent. — Kölcsön folyó száml.	1,221·35
		Diversi creditor. — Különféle hitelezők	133·77
		Interese trans. antieip. — Elöl. átmen. kam. 1908 év.	229·76
	43,968·20	Profit net — Tiszta nyereség	889·46
			43,968·20

Eșite — Kiadások.	Contul Profit și Perdere — Nyereség és veszteség számla.	Venite — Bevételek.	
	K f	K f	
Interese — Kamatok:		Interese—kamatok:	
după depuneri spre fruct. — Takarék betétek után	1,433·71	dela imprumut — kötvény kölcsönök után	3,287·04
Imprumut în ct.-curent. — Folyó számla kölcs. után	698·19	Proviziune — Jutalék	560·25
Spese — Költségek:			
remuner. tipăr. porto — fizetése, nyomt. postadij	410·98		
Dare — Adó:			
dare directă — egyenes adó	270·10		
10% după inter. dep. — 10% tak. bet. után	144·85		
Profit net — Tiszta nyereség	889·46		
	3,847·29		3,847·29

Aciliu, în 31 Decembrie 1907. — Ecsellőn 1907 évi december hó 31-én.

Direcțiunea: — Az igazgatóság:

Ant. German m. p., preș. — elnök. N. Iosif m. p., cassar — pénztáros. Vasile Ioan m. p. Ioan German m. p.
Iacob Gavrilă m. p. Vasile Mânzat m. p. C. Hertia m. p., revizor-expert. — szakértő-számvizsgáló.

Subsemnatul comitet de supraveghiare am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele Insoțirii.
— Alôlirott felügyelő bizottság megvizsgálta jelen számlákat és azokat megegyezőnek találta az egylet könyveivel.
Ecsellőn, 1908. évi Aprilis hó 8-án. Nr. 99 (1—1)

Comitetul de supraveghiare: — A felügyelő bizottság:

Ioan Oțoiu m. p., prez. Ioan Popp m. p. Nicolae Hodoș m. p. Moisă Albu m. p. Nicolae Neag m. p. Ioan Muntean m. p.

„ZLAGNEANA“, inst. de cred. și econ. în Zlagna.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Zlagneana“, societate pe acții, se convoacă prin aceasta la o

adunare generală extraordinară,

conform §-lui 16 din statutele societății, conform decisiunii adunării generale a X-a dela 22 Februarie st. n. 1908 și conform decisiunii direcțiunii din ședința plenară ținută în 9 Aprilie 1908, pe Sâmbătă la 16 Maiu 1908 st. n. oarele 11 a m. în localul școalei gr. or. din Zlatna, cu următorul

Program:

1. Înmulțirea capitalului social.

Acei Domni acționari, cari voese a participa cu vot decisiv la adunarea generală, sunt poțitiți a-și depune, conform §. 22 din statute, cel puțin cu 24 oare înainte de adunare, acțiunile scrise pe numele lor, respective pe numele acelor, pe cari îi reprezintă precum și documentele de plenipotență la cassa societății în Zlagna. Acțiunile se pot depune până în 15 Maiu a. c. și la „Albina“ în Sibiu, la „Victoria“ în Arad, la „Făgetana“ în Făget, la „Auraria“ în Abrud, la „Detunata“ în Bucium, la „Buciumana“ în Bucium-Poeni și la „Geogiana“ în Geoagiu.

Zlagna, la 9 Aprilie st. n. 1908.

Nr. 98 [1—1]

Direcțiunea.

„DRĂGANUL“, institut de credit și econ. în Beiuș.

CONCURS.

Direcțiunea nou înființatului institut de credit și economii „Drăganul“ din Beiuș publică concurs pentru ocuparea postului de contabil la acest institut.

Beneficiile înpreunate cu postul susamintit sunt următoarele:

1. Salar anual K 1600.
2. Bani de cvartir K 400.
3. Tantiemă statutară.

Reflectanții să-și trimită recursurile până la 15 Maiu 1908 st. n. la adresa dlui Dr. Ioan Ciordaș directorul institutului, alăturând testimoniul de maturitate dela cutareva școală comercială, atestat de moralitate și atestat despre aplicarea de până acuma.

Postul este a se ocupa momentan după provocarea direcțiunii sau cel mult până la 1 Iunie 1908.

Beiuș, (Belényes) 20 Aprilie 1908.

[97] 1—3

Direcțiunea.